

Posudek vedoucího práce na bakalářskou práci Alžběty Muškové „*Tetované ženy. Reflexe nositelék tetování.*“. Praha, Fakulta humanitních studií UK 2014, 71 s. včetně příloh

Alžběta Mušková si za cíl své bakalářské práce stanovila otázku reflexe tetování u tetovaných žen, přičemž se zaměřila na jejich motivaci podstoupit tetování, na intervenující faktory, které jejich rozhodování ovlivnily, a významy, které tetování přikládají. Ve své práci vycházela z vlastního empirického výzkumu realizovaného formou polostrukturovaných interview s nositelkami tetování.

V úvodu (s. 6-10) autorka na základě deklarace vlastních zkušeností se zkoumaným fenoménem dobře vymezuje svou pozici insidera, s níž k výzkumu přistupuje, představuje tetování jako transkulturní fenomén s bohatou historií a stručně vymezuje jeho pozici v euroamerické společnosti. Nedaří se jí však tyto různé skutečnosti propojit v organický celek, takže působí vzájemně poněkud nesourodě.

Podobná nesourodost provází i teoretické zakotvení (s. 10-20), v němž autorka na základě rešerše dostupné literatury nejprve ukazuje proměnlivost významů, které tetování v euroamerické společnosti od dob zámořských plaveb neslo, následně prezentuje systematický přehled motivací k podstoupení tetování, a teorii uzavírá nastíněním rozdílnosti tetování mužů a žen. Stejně jako v úvodu se jí vždy nedaří výklad propojit v ucelený útvar, ačkoliv dílčí informace jsou vůči zkoumané problematice relevantní.

Metodologická část práce (s. 20-26), v níž autorka představuje kroky, které při svém výzkumu podnikla, je přehledně strukturovaná a relativně bezproblémová. Je sice trochu škoda, že autorka po explicitním vymezení své pozice v úvodu na tomto místě nepřipojila také rozsáhlejší reflexi svého výzkumu, ale to není nijak zásadní nedostatek. Ostatně v náznaku se tato reflexe objevuje, ačkoliv poněkud nečekaně, v závěru práce.

Stěžejní část práce představují čtyři kapitoly věnované výsledkům empirického výzkumu (s. 26-54), z nichž každá se věnuje jedné z výzkumných otázek. Ty jsou přehledně strukturovány a autorka v nich čtivou formou prezentuje získaná data. Je pravdou, že některé části (zejména v kapitole 3 a podkapitole 5.2) mohou působit poněkud rozdrobeně, to je však způsobeno ocenění hodnou snahou o přehlednou strukturaci práce. Interpretace, které autorka předkládá, jsou ve většině případů relevantní, kladně je třeba hodnotit i skutečnost, že se autorka již při prezentaci dat pokouší o dialog s literaturou (Pitts, Sanders, Wohlrab, Vail).

Z předkládaných dat je patrné, že se autorce podařilo navázat se svými informátorkami dostatečně důvěrný vztah, aby získala výpovědi, v některých případech velmi intimního charakteru, které jí umožnily proniknout do jejich zkušeností. Vzhledem k výsledkům si však nemohu odpustit poznámku týkající se velikosti výzkumného vzorku, který by bylo v ideálním případě třeba zdvojnásobit. To samozřejmě neznamená, že jsou získaná data nevýznamná, jen mají omezenější výpovědní hodnotu. V návaznosti na tento problém (a na jednu pasáž v závěru práce, s. 57) bych se autorky rád dotázal na možnosti a limity generalizace závěrů této práce.

V závěru, který má sumarizující formu, autorka explicitně odpovídá na položené výzkumné otázky, přičemž se i v tomto případě snaží vztáhnout svá zjištění k použité literatuře. Ani závěru se nevyhnuly nedostatky prvních dvou kapitol, jmenovitě malá provázanost některých pasáží (např. 1. a 2. odstavec na s. 54). Výpovědi na některé výzkumné otázky (zejména otázku *Jakým způsobem ženy se svým tetováním zacházejí, zda ho v určitých situacích skrývají a z jakého důvodu?*, s. 56) by si také zasloužily více rozpracovat. Za škodu považují i to, že autorka motivace svých informátorek explicitně nevztáhla k práci Wolhrab, s níž pracuje v teoretické

části, a budu rád, učiní-li tak v průběhu obhajoby. Na druhou stranu autorka prezentuje některá zajímavá zjištění, týkající se zejména dynamiky tetování ve vztahu k jeho nositelkám, ať již v rovině motivací, postojů, významů či praxe.

Práci doplňuje příloha složená jednak ze seznamu otázek, kladených v rámci polostrukturovaných interview, která jednoznačně přispívá k transparentnosti výzkumu, a jednat rozsáhlá obrazová dokumentace, která prezentuje tetování všech informátorek a zachycuje proces vyjednávání formy a lokace tetování jedné z nich. Zde je třeba ocenit, že se autorce podařilo získat snímky tetování skutečně všech informátorek. Na druhou stranu zmiňovanou fotodokumentaci procesu vyjednávání formy a lokace jednoho z tetování by bylo vhodné propojit se samotným výkladem (a jasněji popsat jeho jednotlivé fáze).

Po stránce formální je práce bez zásadnějších nedostatků. Je prostá gramatických chyb a překlepů, autorka spolehlivě odkazuje na použité zdroje i výpovědi svých informátorek. Autorčina volba utajení identity informátorek použitím pouze iniciál křestního jména, je z etického hlediska v pořádku, stejně tak přispívá i k čtivosti textu, jehož tok nepřerušují závorky s demografickými údaji. Na druhou stranu se však čtenář v informátorkách poněkud ztrácí, a to i přesto, že autorka uvádí jejich seznam s jejich demografickými charakteristikami a přehledem jejich tetování na s. 22-23. V tomto ohledu by asi bylo vhodnější oželet plynulý tok textu ve prospěch snazší orientace a uvádět další rozlišující charakteristiky, např. motivy tetování v závorce za jménem informátorky (např. L., Jižní Kříž, hlavy koček).

Kromě samotného produktu autorčina snažení musím jako vedoucí práce ocenit i její samostatnost, s níž ke psaní práce přistupovala.

Celkově se domnívám, že práce, i přes některé nedostatky, splňuje požadavky kladené na absolventskou práci a přináší některá zajímavá zjištění. Doporučuji ji proto k obhajobě a na základě všech výše uvedených skutečností navrhuji hodnocení **velmi dobře**.

V Praze 30. 1. 2014

Mgr. Martin Heřmanský, Ph.D.